

Täysistunto

Tiistai 8.11.2022 klo 14.03—19.28

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 252/2022 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Esittelypuheenvuoro, ministeri Mikkonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.03 Sisäministeri Krista Mikkonen (esittelypuheenvuoro): Anteeksi, hetki meni paperin löytämisessä.

Tosiaankin tällä esityksellä halutaan muuttaa väliaikaisesti ulkomaalaislakia liittyen tilapäistä suojelua saavien oleskelulupiin. Tavoitteenahan on se, että pystyisimme mahdollisimman sujuvasti jatkamaan ukrainalaisten tilapäistä suojelua. Esityksessä siis ehdotetaan, että tilapäisen suojelun perusteella Suomessa jo myönnetty ja jatkossa myönnettävät oleskeluluvat Ukrainasta paenneille olisivat suoraan lain nojalla voimassa koko sen ajan, kun tilapäinen suojelu Euroopan unionissa jatkuu.

EU:ssa käyttöön otettu tilapäinen suojelu on voimassa vuoden ajan Euroopan unionin neuvoston päätöksen voimaantulosta, eli viime maaliskuun 4. päivästä tulevan vuoden maaliskuun 4. päivään saakka. Suojelu jatkuu tämän jälkeen automaattisesti vielä vuodela, ellei neuvosto erikseen päättä sen lakkaamisesta, ja tällaista päätöstä ei olla tekemässä. Sotaa pakenevien suojelun ja avun tarve ei ole kadonnut, ja on todennäköistä, että talven edetessä näemme tarpeen vielä kasvavan.

EU:n tilapäisen suojelun direktiivin mukaan suojelun enimmäiskesto voi olla yhteensä enintään kolme vuotta eli enintään 4.3.2025 asti. Tästä syystä ehdotettu väliaikainen ulkomaalaislain muutos olisi voimassa tuohon 4. päivään maaliskuuta 25 asti. Sinä aikana, kun neuvoston päätös on voimassa, Suomi ja kaikki EU-maat ovat velvollisia myöntämään päätöksessä määritetylle ryhmälle tilapäistä suojelua ja sen osoitukseksi oleskeluluvan ja oleskelulupakortin. Oleskeluluvan myöntämistä ja uusimista koskevaan menettelyyn sovelletaan kansallista lainsäädäntöä. EU-säätely ei sisällä menettelysäännöksiä tältä osin.

Voimassa olevan ulkomaalaislain nojalla kaikki Suomessa tilapäisen suojelun nojalla myönnetty oleskeluluvat ovat voimassa 4.3.23 asti riippumatta siitä, milloin ne on myönnetty. Lain voimaantulon jälkeen ensimmäiset oleskeluluvat myönnettäisiin niin, että ne olisivat voimassa koko sen ajan, kun tilapäinen suojelu Euroopan unionissa jatkuu eli tällä hetkellä 4.3.2024 saakka. Näin vältettäisiin myös tilanne, jossa ensimmäisen luvan pituus

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2022 vp

jäisi sitä lyhyemmäksi, mitä lähemmäksi maaliskuuta 23 tullaan. Lain voimaantulon jälkeen myönnettäviin ensimmäisiin oleskelulupiin ei tarvitsisi hakea missään vaiheessa jatkoa. Luvan voimassaolo jatkuisi suoraan lain nojalla, jos tilapäisen suojelun aikaa pidentetään.

Tällä hetkellä Suomeen on tullut Ukrainasta noin 44 000 tilapäistä suojelua saanutta. Arvio on, että määrä tulee kasvamaan vuoden loppuun vielä noin 48 000:een. Haluankin tässä vaiheessa kiittää kaikkia suomalaisia, jotka ovat ottaneet ukrainalaiset hyvin vastaan, niin kuntia, kaupunkia kuin yksittäisiä kansalaisia.

Tällä hetkellä voimassa oleva ulkomaalaislaki edellyttää, että ensimmäisten lupien päättyessä jatkolupaa haetaan erikseen tavanomaisessa jatkolupamenettelyssä. Tämä tarkoittaisi, että kaikkien ennen lain voimaantuloa Suomesta tilapäistä suojelua saavien henkilöiden tulisi tehdä jatkolupahakemus Maahanmuuttovirastolle ensimmäisten oleskelulupien umpeutuessa maaliskuussa 23. Uusittavien oleskelulupien määrä ja lupien umpeutumisen samanaikaisuus sekä toisaalta tilapäisen suojelun poikkeuksellinen luonne huomioiden ulkomaalaislain mukainen jatkolupamenettely ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu, ja siksi tällä lakimuutoksella haluamme varmistaa luvan sujuvan jatkon sekä tilapäistä suojelua saavien henkilöiden itsensä että hallinnollisen menettelyn kannalta.

On yleisesti tarkoituksenmukaista, että Maahanmuuttoviraston ei tarvitse suunnata huomattavaa määrää voimavaroja tilapäistä suojelua saavien oleskelulupien uusimiseksi tilanteessa, jossa oikeus suojeluun ja velvollisuus antaa oleskelulupa perustuvat suoraan Suomea velvoittavaan EU:n lainsäädäntöön, eikä erillistä lupaharkintaa luvan jatkamisen osalta tehtäisi. Ehdotetulla lailla siten varmistettaisiin, että oleskeluluvan hakematta jättäminen ja siitä seuraava oleskeluluvan päättyminen kesken suojelun voimassaolon ei johtaisi unionin oikeuden vastaiseen tilanteeseen eikä myöskään suojelua saavan itsensä kannalta vähintäänkin epäselvään tilanteeseen, jossa hänen on kerran katsottu olevan tilapäisen suojelun tarpeessa, mutta hän olisi silti vailla kansallista oleskeluoikeutta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Turtiainen, olkaa hyvä.

15.09 Ano Turtiainen vkk: Arvoisa puhemies! Nyt käsitellään siis hallituksen esitystä ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksen perusteluissa mainitaan, että Ukrainasta on paennut jo lähes kahdeksan miljoonaa ihmistä naapurimaihin. Nyt on ihan pakko kysyä hallitukselta: miksi esityksessä ei mainita, että noista kahdeksasta miljoonasta arviolta noin viisi miljoonaa eli noin Suomen väestön verran on paennut Venäjälle? Ja herääkö teillä, hyvät kollegat, ajatuksia siitä, että miksiköhän juuri Venäjälle?

Hallituksen esityksessä puhutaan myös Venäjän helmikuussa 2022 Ukrainassa aloittamasta hyökkäyssodasta, eli siinä toistetaan samaa lännen sotapropagandaa, jota tiedotusvälineet suoltavat kotisohville kellon ympäri ja myös teille, hyvät kollegat, jotta te jatkaisitte tuota samaa toistamista täällä eduskunnan suuressa salissa. [Ben Zyskowiec: Ai se onkin Ukraina, joka on hyökännyt Venäjälle!]

Kuunnelkaa jo vuonna 2014 tässä salissa puhuttuja puheita Ukrainaan liittyen, nimittäin tuolta ajalta löytyy hyviä puheenvuoroja muun muassa silloiselta edustaja Salolaiselta, pääministeri Stubbilta, edustaja Soinilta ja edustaja Mustajärveltä. [Ben Zyskowiec: Ja Zyskowieciltä!] Noista puheenvuoroista selviää, mitä Ukrainassa on ollut meneillään jo vuositolkulla ja kenen toimesta. Venäjä on ollut siellä rauhanturvatehtävissä, niin kuin he

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2022 vp

ovat ennalta ilmoittaneet. Tämä on tullut esille myös Venäjän viime helmikuussa Suomalaisen lähettämässä nootissa koskien turvallisuuden jakamattomuuden periaatetta Euroopassa.

Lainaan tähän edustaja Mustajärven sanoja hänen tänä vuonna 10.5. jättämästään erivästä mielipiteestä puolustusvaliokunnan lausuntoon Nato-asiassa. ”Maailmanhistoria alkaa 24.2.2022, mutta ’maailmanhistorian mullistavimman sodan’, Ukrainan sodan, syitä ei tarkastella lainkaan.” Nyt tämä lännen linjan mukainen historiaton valehtelu alkaa näkymään jo lähes jokaisen lakiesityksen perusteluissa, niin kuin myös tässä käsillä olevassa ulkomaalaislain muuttamista koskevassa esityksessä.

Arvoisa puhemies! Tämä edellä mainitulle valheelle rakennettu lakiesitys kaventaa Suomen omaa päätäntävaltaa. Sitä paitsi EU:n oikeus- ja sisäasioiden neuvoston täytäntöpanopäätökset määrittelevät jo tällä hetkellä, keitä ja kuinka paljon saa tilapäisen suojelun perusteella Suomen saapua.

Lopuksi haluan huomauttaa, että tämän lakiesityksen mukaan Ukrainasta pakenevien määrissä ja tilanteissa EU-tasolla ei ole odotettavissa lähiaikoina merkittäviä muutoksia. Onko tämä linjassa sen kanssa, että lehtitietojen mukaan jopa miljoonan arvellaan pakenevan Ukrainasta nyt talven tullessa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

15.13 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Nyt on käsittelyssä ulkomaalaislain väliaikainen muuttaminen, ja tässä ministeri käyttikin puheenvuoron. Täällä tosiaan kerrotaan ja ministerikin tässä mainitsi, että Suomessa tilapäistä suojelua on hallituksen esityksen antamiseen mennessä annettu noin 42 000 henkilölle ja vuoden 2022 loppuun mennessä määrän arvioidaan olevan noin 48 000. Tästä haluaisin vielä kysyä: Kun kuitenkin sota jatkuu aika kovana siellä Ukrainan suunnalla ja ukrainalaisista on tässä ollut puhetta, onko tuo arvio ihan todellinen, vai mitenkä ministeri arvelee, onko määrä kenties suurempi vielä tässä loppuvuonna? Vai onko tuo arvio todellakin todellinen? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

15.14 Sari Essayah kd: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys on mitä tarpeellisin. Todellakin on järkevää, että me tällä tavalla pystymme Maahanmuuttoviraston työpainetta helpottamaan tilanteessa, jossa meillä on sotaa pakenevia ihmisiä, jotka varmasti ovat sen suojelun tarpeessa. Tämä tietysti myöskin osoittaa sitä, että meillä kansallisestikin reagoidaan sellaisessa tilanteessa, jossa huomataan, että tässä on järkevää vähentää byrokratiaa, ja ei jäädä vain odottelemaan niitä kansainvälisiä tai EU-tason päätöksiä.

Kun ministeri on paikalla, itsekin haluaisin kysyä: Kuitenkin siinä, kun ukrainalaiset ovat sijoittautuneet suomalaisiin kuntiin, on ollut tietysti vähän vaihtelua, miten nopsasti asiat ovat lähteneet etenemään, liittyivät ne sitten asumiseen tahi esimerkiksi sinne varhaiskasvatuksen puolelle. Koulupuolellahan hyvin nopeasti lapset ovat päässeet kouluun. Joskus tuntuukin, että mitä pienempi kunta, sen joustavammin ja nopeammin asiat on siellä sujuvasti vain hoidettu, ja sitten ehkä jälkikäteen on kysely, kenenkä tontille joku asia sitten niin kuin byrokratiassa kuuluu, mutta on katsottu, että tärkeintä on auttaa ihmisiä. Edelleen tulee niitä viestejä tuolta kentältä, että kuitenkin esimerkiksi työskentelyn aloittamisessa olisi kuitenkin joitakin ongelmia, jotka liittyvät sitten lähinnä siihen, saadaanko eri-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2022 vp

laisten velvoitteitten edellyttämiä vaikkapa henkilötietoja ja muita vastaavia rekistereihin. Tästä olisin ministeriltä kysynyt: miten näissä asioissa on edetty? Ja on moitiskeltu sitä, että Suomessa vähän hitaanlaisesti nämä asiat ovat edenneet. Esimerkiksi naapurimaata Viroa on siinä sitten pidetty esimerkkinä, että siellä muutamassa päivässä ihmiset ovat päässeet töihin, jos työtä on ollut tarjota, mutta meillä sitten on näitä erilaisia lippuja, lappuja ja rekistereitä ja muita, jonneka kirjautumiset ja muut tällaiset saattavat olla esteenä.

Erittäin kannatettava hallituksen esitys. Toivotaan eduskunnassa ripeää etenemistä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja al-Tae poissa, edustaja Satonen poissa. — Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

15.16 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Turtiaisen äskeisen puheenvuoron johdosta on pakko sanoa, että en olisi uskonut kuulevani Suomen eduskunnassa vuonna 2022 näin harhaista tekstiä. Jättäisin mielelläni edustaja Turtiaisen puheenvuoron omaan arvoonsa, mutta en malta olla lausumatta siitä pari sanaa: Edustaja Turtiainen puhui Venäjän hyökkäyssodan kohdalla ”lännen propagandasta” ja ymmärtäkseni ”lännen valheesta”. Kuka sitten on hyökännyt ja minne? Onko Ukraina hyökännyt Venäjän kimppuun? Onko Nato hyökännyt Venäjän kimppuun? Onko kukaan hyökännyt sotilaallisesti Venäjän kimppuun? Miten kukaan voi tosissaan uskoa — vai voiko edes edustaja Turtiainen tosissaan uskoa — näihin Venäjän valheisiin?

Herra puhemies! Varsinaisesti oli tarkoitus puhua nyt esillä olevan lakiesityksen johdosta asiasta, josta olen puhunut tässä salissa aikaisemminkin: Nimittäin ministeri äsken sanoi, että maahamme on tullut jo noin 44 000 pakolaista Ukrainasta, jotka ovat siis tulleet pakoon Venäjän raakalaismaista ja rikollista hyökkäystä Ukrainan kansaa ja rauhaa vastaan. Tässä joukossa on pakko olla satoja ellei tuhansia sote-alan ammattilaisia. Samanaikaisesti meillä on Suomessa valtava pula muun muassa vanhustenhoivassa tarvittavista avustavista työntekijöistä. Eikö voitaisi ajatella, että ainakin väliaikaisesti, kuten tämäkin laki on väliaikainen, luovuttaisiin eräistä sote-alan töitä koskevista kielitaito- ja pätevyysvaatimuksista, jotta nämä sadat elleivät tuhannet sote-alan ammattikoulutuksen saaneet ukrainalaiset pakolaiset voisivat työllistyä meillä tuolle alalle, sellaisissa tehtävissä tietysti, joissa he pystyisivät kielitaidottomina ja suomalaista tai eurooppalaista tutkintoa omaamattomina kuitenkin antamaan oman työpanoksensa? Kysynkin: selvittääkö tätä asiaa tällä hetkellä mikään taho Suomessa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kimmo Kiljunen poissa. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.19 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies ja hyvä ministeri! Kuten tiedämme, Suomeen on tullut paljon Ukrainasta pakolaisena suojaa hakevia ihmisiä. Heitä on yli 40 000.

Edustaja Zyskowicz äsken sanoi, että siellä on varmaan useita sosiaali- ja terveysalan henkilöitä joukossa, ja piti puheen siitä, voisiko näitä ottaa töihin. Olen saanut henkilökohtaisesti yhteydenoton tällaiselta, voisiko sanoa, kauneus- ja kosmetologialan yrittäjältä, joka oli halukas palkkaamaan ukrainalaisen lääkärin tekemään joitain tiettyjä toimenpiteitä siellä heidän yrityksessään, mutta se kaatui byrokratiaan ja siihen, että pitää olla tietyn aikaa ja pitää olla suoritettuna joitain harjoitteluita ja hyväksytyt kielikokeet. Suomessa on varmaan semmoisia aloja, joilla se kielitaito ei ole sillä lailla niin tärkeää kuin siinä vai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2022 vp

heessa, kun sairautta pyritään selvittämään. On myös joitakin tämmöisiä kauneusalan töitä, mitä varmasti ukrainalainen lääkäri pystyy tekemään ostettuna palveluna, koska ne ovat varmaan ihan simppeleitä toimenpiteitä, mutta hän ei valitettavasti voi työskennellä nyt tämän nykyisen lainsäädännön mukaisesti Suomessa.

Toinen asia, minkä minä haluaisin ottaa tässä esille: Nyt kun on puhuttu, että ukrainalaiset ovat hyvin työteliästä kansaa, niin minä toivon, että hallitus pitäisi huolen siitä, että tämä suomalainen kotoutumisorganisaatio ja kotoutumisteollisuus ei passivoisi näitä henkilöitä elämään sosiaaliturvalla täällä Suomessa. Siihen tulee kiinnittää huomiota, että myös ukrainalaisten on aina huomattavasti kannattavampaa ottaa työtä vastaan kuin jäädä lojumaan johonkin vastaanottokeskuksen nurkkaan. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja ministeri Mikkonen, kaksi minuuttia, olkaa hyvä.

15.22 Sisäministeri Krista Mikkonen: Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Tässä tuli mielestäni todella hyviä nostoja liittyen siihen, miten me varmistamme, että tänne tulleet ukrainalaiset pääsevät mahdollisimman nopeasti työn syrjään kiinni. Tämän tilapäisen suojelun kauttahan sinänsä on mahdollista, että saa heti sen työluvan, ja tämä on tietysti hyvä juttu. Normaalisissa turvapaikkaprosessissa valitettavasti joutuu odottamaan pitkään ennen kuin on edes lupa työskennellä. Tässä on heti se työ lupa, ja on hyviä kokemuksia ympäri Suomen siitä, että ukrainalaiset ovat työllistyneet. Mutta kyllä, niin kuin tässä keskustelussa tuli esiin, on myös haasteita siinä, miten me pystymme vielä paremmin helpottamaan ja nopeuttamaan tätä.

Tässä nousivat nyt esimerkiksi sote-alan ammattilaiset, joita me tarvitsemme kipeästi. Meillä on myös paljon muiden alojen työvoimapulaa, ja sen takia tietysti on aivan äärimmäisen tärkeätä, että pystymme näitä väyliä tarjoamaan ja löytämään. Olemme kiinnittäneet huomiota nimenomaan tähän, miten pystyisimme tämmöisellä nopealla täydennys-, muuntokoulutuksella tai jollakin varmistamaan, että ukrainalaiset pääsevät töihin. Esimerkiksi tietyllä meillä vaadittavalla osaamisella sote-alalla tai muulla voidaan nopeasti täydentää sitä olemassa olevaa ammattitaitoa, jotta sitä kautta työllistyminen olisi joustavaa. Myös EU-tasolla tehdään työtä sen eteen, että nämä ukrainalaisten omat tutkinnot heidän kotimaastaan tunnustetaan paremmin EU:ssa ja pystytään sitä kautta osoittamaan näitä pätevyyskysymyksiä, jotka voivat olla joidenkin töiden ehtona. Nämä ovat kaikki tärkeitä.

Itse haluan kannustaa yrityksiä työllistämään ukrainalaisia mahdollisista kieliesteistä huolimatta. Toisaalta on tärkeätä, että me tarjoamme kielikoulutusta ukrainalaisille, mutta me tiedämme hyvin, [Puhemies koputtaa] että siellä käytännön arjessa ja työpaikalla sitä kieltä myös oppii parhaiten. Ja tiedän sen, kun Kauppakamari oli pienyrityksille tehnyt kyselyn: vaikka siellä on ehkä ollut vähän pelkoja ja korkeaa kynnystä työllistää, niin yrittäjät ovat todella positiivisesti sitten yllättyneet, kun ovat uskaltaneet ottaa sen riskin ja työllistäneet [Puhemies koputtaa] heikommallakin kielitaidolla, ja sitä kautta se kielitaito on myös kehittynyt.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

15.25 Veijo Niemi ps: Arvoisa herra puhemies! Ukrainan kansaa tässä sotatilanteessa tulee tukea kaikin mahdollisin tavoin. Mutta, arvoisa ministeri, eilisessä uutisoinnissa televi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2022 vp

siossa nuorehko nainen neljän pienen lapsen kanssa vanhalla ruosteisella Ladalla oli sellaisessa haastattelussa, missä he kertoivat, että he etsivät vettä. Vettä etsitään sotatoimialueella, mihinkä jatkuvasti tulee ohjuksia ynnä muita ammuksia. Tämä rouvakin taikka äiti siinä sanoi, että ei heillä ole paikkaa, ei heillä ole tietoa, mihinkä voisi mennä.

Onko niin, että ei näillä kaikilla ihmisillä ole tiedossa se, että esimerkiksi Suomi olisi valmis ottamaan vastaan tällaisia pienten lasten äitejä lapsineen tänne? Onko tätä saatu riittävästi selvitettyä? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

15.26 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Ja kiitoksia ministerille vastauksesta. Tuossa työ- ja elinkeinojaostossa valtiovarainvaliokunnassa erään toisen lain yhteydessä tuli esille se epäkohta — joka yllätti moniakin valiokunnan jäseniä — miten kalliita nämä tutkintojen tunnistamismaksut ovat. Tässä ajattelinkin, josko ministerillä olisi mahdollisuus tuonne työ- ja elinkeinoministeriön puolelle olla yhteyksissä ja tästä asiasta keskustella, koska tuntui kyllä kohtuuttomalta, että useita satoja euroja on tiettyjen tutkintojen tunnistaminen. Siinä mielessä miettii, että tällaisessa tilanteessa varmasti se, että ihmiset saataisiin mahdollisimman nopeasti sinne työmarkkinaan kiinni, olisi kaikkien osapuolten etu. Se, että on tällaiset tutkintojen tunnistamismaksut... En tiedä, millä perusteilla niitä on aikanaan lähdetty määrittelemään, mutta tuntui kyllä kummalliselta, että ne saattavat olla joillakin — no, en tiedä, ovatko peräti esteenä, mutta kuitenkin aiheuttavat sen tilanteen, että ensin joudut jostakin hommaamaan useita satoja euroja rahoitusta, että voit lähteä sitten tätä tutkintoa tunnistuttamaan ja sen jälkeen sitten mahdollisesti hakeutumaan työmarkkinoille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen Kimmo, olkaa hyvä.

15.27 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! On tärkeää, että saadaan aikaiseksi tämä ulkomaalaislain väliaikainen uudistus, jolla tuetaan tietysti tämän EU:n tilapäisen suojelun direktiivin voimassaolon jatkamista Suomessa. Hyvä, että se siis saadaan aikaan, mutta erittäin huono, että sellaiselle on tarve, mikä kertoo, että onhan tämä tilanne järkyttävä, että Eurooppa on sodassa. Ja meillä — ministeri tässä jo kuvasikin — todennäköisesti Ukrainasta tulevien sotaa pakenevien ihmisten määrä vain kasvaa, jolloin tässä ollaan hyvin ison ja vakavan asian keskellä liikenteessä.

Tässä on kaksi kulmaa, minkä takia tämä on tietysti hyödyllinenkin kaiken lisäksi. Tämä on hyödyllinen sen vuoksi, että tässä selkeästi pystytään vähentämään byrokratiaa. Ei tarvitse veivata samaa päätöksentekoa uudestaan tilanteessa, jossa lopputulos on itsestään selvä, koska tämä lähtökohta on jo määritelty EU:n direktiivin kautta. Mutta toinen, mikä tässä myöskin on tärkeä seikka, on se yksilön oikeusturvantunne. Näille ukrainalaisille ihmisille, jotka täällä ovat, joille muutenkin on tämä asetelma hankala — he ovat monella tavalla hankalassa tilanteessa — on helpottavaa se, että tässä on automaattisesti tämä jatko, jolloin se yksilöllinenkin tilanne tässä on mukana.

Sitten vain soisi pohdittavan — ja tämä on se minun jatkokysymykseni ministerille — ei tässä yhteydessä tietenkään, tätä tilapäisen suojelun direktiivin periaatetta: olisiko tällä laajempaa käyttöä jatkossa, myöskin muissa yhteyksissä kuin nyt juuri tässä ukrainalaisten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2022 vp

sotaa pakenevien ihmisten kohdalla. Tässä meillä on olemassa tällainen, voiko sanoa, hankala asetelma puhtaan turvapaikkahakuprosessin osalta, ja sitten me annetaan näitä oleskelulupia tilapäisen suojelun kautta. Mutta voisiko tästä tulla pysyväisempi järjestelmä Suomeen, jään sitä pohtimaan — tai itse asiassa se ei ole Suomeen tuleva järjestelmä, sehän on silloin koko Schengen-aluetta koskeva, mutta tässä suhteessa voisi ehkä hallitus olla aloitteellinen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Mikkoselle vielä minuutin vastauspuheenvuoro.

15.29 Sisäministeri Krista Mikkonen: Kiitos paljon! Kiitos hyvistä puheenvuoroista.

Todellakin tämä edustaja Essayah'n nostama asia on äärimmäisen tärkeä, ja varmasti tällä EU:n yhteisellä ukrainalaisten tutkintojen tunnistamisella myös pyritään siihen, että ne olisivat helpommin todennettavissa myös niillä alueilla EU:n sisällä, mihin ukrainalaiset ovat paenneet.

Äsken en tuohon edustaja Reijosen kysymykseen näistä määristä muistanut vastata. Voin todeta, että se arvio nyt tähän vuoden loppuun mennessä on 48 000. Uskomme, että se on varmaan oikeanlainen, mutta arvio on myös, että ensi vuoden aikana tulee vielä uusia sotapakolaisia. Tällä hetkellä arviomme on 30 000, ja se varmasti riippuu siitä, millainen talvi tulee ja miten sota etenee.

Sitten tähän edustaja Kiljusen kysymykseen tästä tilapäisen suojelun direktiivistä. Sehän on todella vanhaa EU-lainsäädäntöä, joka nyt otettiin ensi kertaa käyttöön. Varmasti nyt tämä tilanne, [Puhemies koputtaa] missä se on toiminut hyvin, johtaa niihin jatkokeskusteluihin, että onko sitten joitain muita tilanteita. Siinähan puhutaan rajatusta alueesta, rajatusta joukosta ihmisiä, joilla tiedämme automaattisesti [Puhemies koputtaa] sen suojelun tarpeen olevan.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.